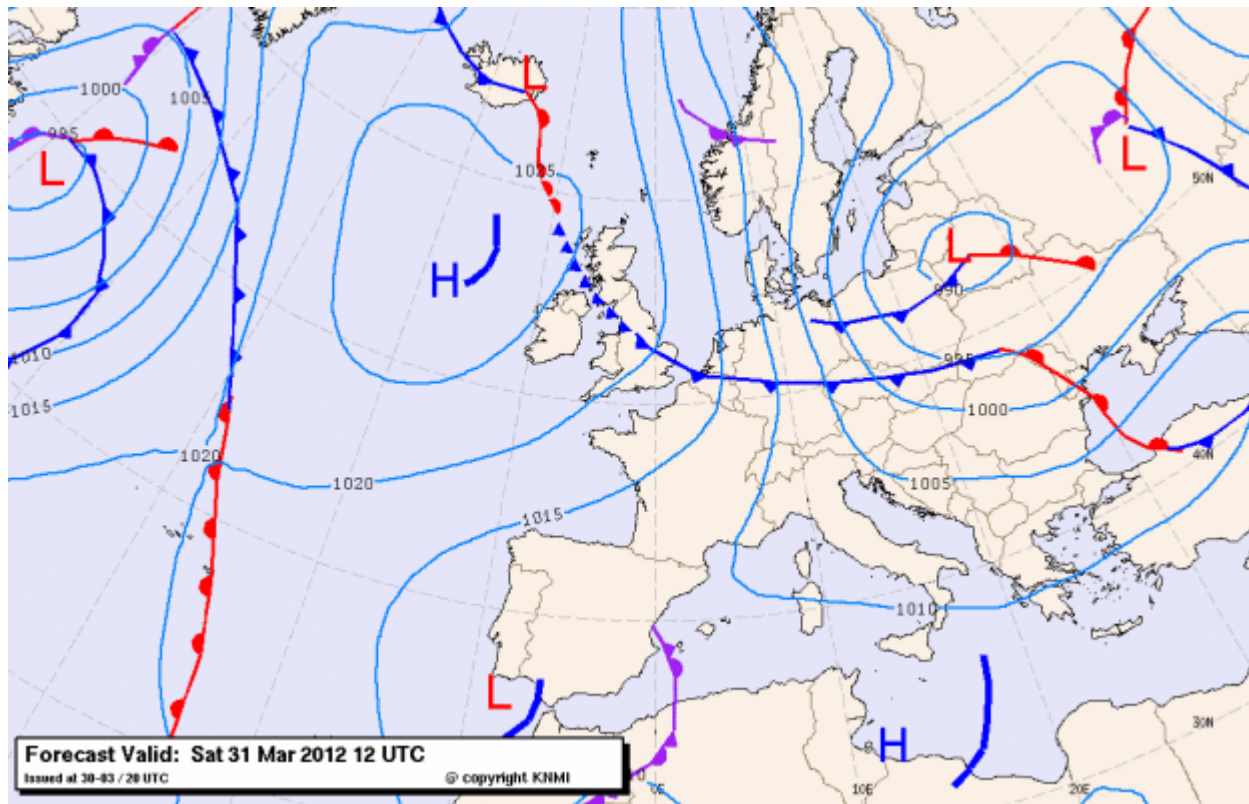

Het weer van 31 maart 2012

Bewolkt met een kleine kans op een bui. Noordwesten wind.

Het **hogegebied op de Atlantische Oceaan, tussen IJsland en Engeland** gaat zijn invloed versterken. Het weer zal dus wat opklaren, de temperaturen dalen. Het lagegebied boven Rusland trekt verder naar noordoost, we kunnen dus daarna een naar noord ruimende wind verwachten. Het koufront is ons al gepasseerd, het front boven Duitsland is niet lang genoeg om ons te bereiken. Het blijft dus droog, al kan er uit de koude lucht in het begin van de middag af en toe een “stoevertje” (Gronings: buitje met veel kleine regendruppels waar je amper nat van wordt) vallen. De **isobaren liggen redelijk ver uit elkaar: matige wind, zwakke gradiëntkrachten**. De wind komt uit het Noordwesten. We weten van de windregels nog: noordwestenwind is een werkwind. Onregelmatige, vlaggerige wind.

Het KNMI vindt er dit van: *Vandaag en morgen: Wisselend bewolkt en af en toe wat lichte regen. Vanochtend is er veel bewolking en plaatselijk valt wat lichte regen. Vanmiddag gaat in het noorden de bewolking breken en de opklaringen breiden zich zuidwaarts uit. De middagtemperatuur ligt tussen 7 graden in het noordelijk kustgebied en 11 graden in het zuiden van het land. De noordwestelijke wind is matig tot vrij krachtig, langs de kust krachtig. (Bron: KNMI)*

Vragen over het huiswerk

Lezen H5: 5.3.1 t/m 5.6.3

1. Welke zeilvoering zou je verwachten op een belaste poldermolen, vandaag, om 13.00 uur?
Vertel in het bijzonder iets over de verdeling van het zeil over de enden. Welke gevaren zie je aan de hand van het weerbeeld?
2. Waar komen tjaskers van oorsprong vandaan?
3. Welke tjasker is het gevoeligst voor slecht grondwerk?
4. Een standerdmolen kruit zwaar. Noem een aantal mogelijke oorzaken en tegenmaatregelen.
5. Staat de ton bij een tjasker stil of beweegt hij mee tijdens het draaien?
6. Een wantefront nadert. Welke bewolking hoort in het rijtje niet thuis: Ci Cs Cb As Ns ?
7. Wat zijn ook weer ... luiven?
8. Iemand raakt wat op de achtergrond – waar komt die uitdrukking vandaan?
9. Hoeveel gewicht draagt de bovenzetel van de spinnekop?
10. Wat is een roerom?

Antwoorden bij de vragen over het huiswerk

Lezen H5: 5.3.1 t/m 5.6.3

1. Welke zeilvoering zou je verwachten op een belaste poldermolen, vandaag, om 13.00 uur? Vertel in het bijzonder iets over de verdeling van het zeil over de enden. Welke gevaren zie je aan de hand van het weerbeeld?

Het gaat geleidelijk opklaren. De NW wind is onregelmatig en kan vlagerig zijn en er kan nog een buitje vallen (waarbij de wind kan aantrekken en ietsje van richting veranderen). In dit soort omstandigheden is het nog meer dan anders van belang de zeilvoering gelijk te houden: op alle enden hetzelfde. **De vlagerigheid van de wind kan op de Grote Poldermolen makkelijk leiden tot zeilslag**, de molen is er gevoelig voor. Poldermolenaars leggen vandaag dus vier lange halve, of vier vollen. De vlagerige wind kan bij de GP ook leiden tot 'hollen' (geen water op de vijzel!) en dus is vier lange halve de beste zeilvoering.

Gelijkmatige zeilvoering is altijd goed, maar soms maakt men uitzonderingen omdat zeilen of roeden niet in orde zijn. Bij ongelijkmatige zeilvoering en vlagerige wind wordt de krachtverdeling op 1 roede heel anders dan op de andere, wat tot trillingen kan leiden.

Gevaren liggen in de vlagerigheid van de wind, er kunnen soms rukwinden optreden, met name tijdens de 'stoevertjes'. Uiteraard ook oppassen dat je op een nat hek niet uitglijdt.

2. Waar komen tjaskers van oorsprong vandaan?

Uit Friesland.

3. Welke tjasker is het gevoeligst voor slecht grondwerk?

Bij de boktjasker drukt een groot deel van het gewicht van de molen op de kruibaan (via de bok en eventueel wieltes). De kruibaan moet dus bij voorkeur vlak en regelmatig zijn. Bij een paaltjasker is dat niet het geval, die kent geen kruibaan. En omdat de hele molen als het ware 'balanceert' op de paal en de 'staart' is hij makkelijker rond te trekken dan de boktjasker rond te duwen is.

4. Een standerdmolen kruit zwaar. Noem een aantal mogelijke oorzaken en tegenmaatregelen.

Antwoord: doorgebogen steenlijsten: optempelen en brasem aanbrengen of slekken dunner maken; steenbalk rot: steenbalk vervangen. Stormpen niet gesmeerd: stormpen smeren. Doorgezakte burriebalken: slekken dunner maken.

5. Staat de ton bij een tjasker stil of beweegt hij mee tijdens het draaien?

De ton en de vijzel zijn één geheel. De ton draait dus mee met de vijzel.

6. Een wamtefront nadert. Welke bewolking hoort in het rijtje niet thuis: Ci Cs Cb As Ns ?

Cb – cumulonimbus. Dat is de zware ‘buienwolk’ die je bij een onweersbui of nadering van een koufront ziet. De overige wolkensoorten horen bij een wamtefront, en komen in die volgorde voorbij: Cirrus, Cirrostratus, Altostratus en Nimbostratus.

7. Wat zijn ook weer ... luiven?

De uitbouwen aan de zijkanten van een paltromolen.

8. Iemand raakt wat op de achtergrond – waar komt die uitdrukking vandaan?

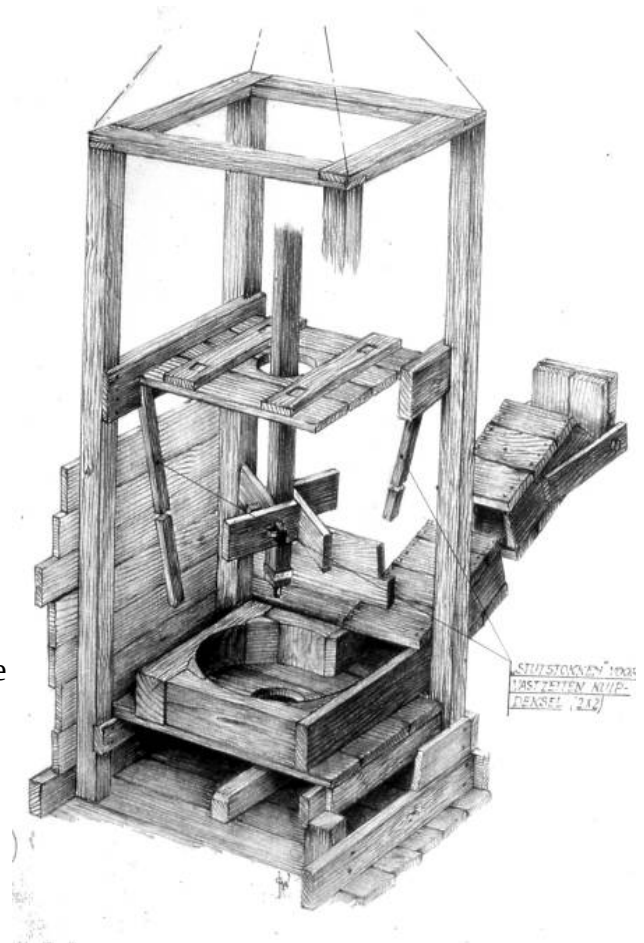
Oude zaagknechten die het werk niet meer aankonden werden op de achtergrond te werk gesteld. De achtergrond bestaat uit vloerdelen die op de schoren en deels de sleutelbalk zijn gespijkerd. Daar liet men de oude knechten bijvoorbeeld de zagen scherpen.

9. Hoeveel gewicht draagt de bovenzetel van de spinnekop?

Da's een strikvraag: de bovenzetel van een spinnekop is bedoeld om de koker bij een te houden en draagt in principe geen gewicht.

10. Wat is een roerrom?

Een eenvoudige houten constructie, bestaande uit een aantal plankjes die het water via centrifugaalkracht naar buiten dwingen. Zie de figuur hiernaast.

STUJSTOKKEN 1908
LASTZEITEN 111/P-
LEASEL 212